ఆ సినిమా హాలు దగ్గర 'క్యూ' చిరవ మింగిన కొండచిలువలా వుంది. కదల లేక, కదలలేక కదులుతోంది.

మాధవ కూడా ఆ క్యూలో వున్నాడు. ఆదివారం కొత్త సినిమా మార్నింగ్ షో. మాధవ చుట్టూ చూసాడు. జనం తేనె టీగల్లా వున్నారు. ఎండ బంగారం రంగులో మెరిసిపోతోంది; "ఆదివారం యెంత ఆహ్లాదకరంగా వుంది." అనుకున్నాడు మాధవ. అంతలోనే అతని వూహను వొక కుర్రాడు చిన్నాభిన్నం చేశాడు.

"బాబ్బాబు ... రెండు రోజుల నుండి అన్నం లేదు బాబూ! ఆకలితో చచ్చిపోతు న్నాను, బాబూ! ధర్మం చేయండి." అని కాళ్ళా వేళ్ళా పడుతున్నాడా కుర్రాడు. ఆ క్యూలో మనుషులికి వాడి మాటలు యెవ్వ చెవికి యెక్కటంలేదు. మాధవ వాడ్ని అప్రయత్నంగానే చూసాడు. చక్కని కుర్రాడు. తిండి లేక బలహీనంగా వున్నా వాడి కళ్ళలో కాంతి కనబడుతోంది. తిండి వుంటే యింకెంత బాగుంటాడో నవిపించింది. వాడు చిరిగిన నిక్కరు- షట్టు కున్నాడు. 'కొత్త' ఫ్యాషన్‌లో దిగుతున్న నోట్లు చొక్కా బాలీ చాలనిది వేసు కొన్నాడు. అది అక్కడక్కడా చిరిగేవుంది.

"అయ్యా! మీ కాళ్ళు పట్టుకుంటా నండి. ధర్మంబాబూ!..." అంటూ కన్నీరు కారుస్తున్నాడు. వాడి రోదనం హృదయ విదారకంగా వుంది.

"ఒరే బాబూ! నీ చొక్కాకు అన్ని నోట్లున్నాయి. ఒక నోటు తీసి హోటల్లో భోంచేయరాదూ!" అన్నాడొక మాటవాలా. 'క్యూ' ఘొల్లున నవ్వింది, మాధవ నొదిలేసి.

"యిదంతా ఆ 'షోర్' చిత్రంలో జయబాధురి ఆడుతున్న నాటకంలా ఆడు తున్నాడు" అన్నాడు. మళ్ళా ఆ మాట్ వాలా తన హిందీ సినిమా పరిజ్ఞానమంతా వెళ్ళబోసాడు జనం మధ్య. ఆ పిల్లాడి ముఖం చిన్నబోయింది.

"యిలా అడుక్కోవటం తెలుగు దేశంలో విపరీతమై పోయిందండి?"

"అహా! అలాగనకండి! అడుక్కోవటం కన్నా మంచి వ్యాపారం యింకోటి లేదు దీనికి నికరంగా లేక్సు. సేల్సు టాక్సు, ఇన్‌కమ్ టాక్సుల వంటివిలేవు. పెట్టుబడి అంతకన్నా లేదు కడిపెడు కన్నీళ్ళు చాలు యిలా బ్రతికి పోవడానికి."

"ఇలా అడుక్కుంటూనే దొంగ చాటుగా జేబులు కొట్టేస్తూంటారండి..."

"యిలాంటి వాళ్ళు సమాజంలో ఎంగిలాకుల్లాంటి వాళ్ళు."

'క్యూ'లో రకరకాల జీవితాలకు చెందిన కంఠస్వరాలు కోరస్ గీతాలు పాడుతున్నాయి, ఆ అడుక్కుంటున్న కుర్రవాడిమీద.

"యిలా శూలాల్లాంటి మాటలతో పొడవడం దేనికి వాడిని అటవికులకీ, నాగరికులమయిన మనకీ మరి భేదం యేమిటి?" అనుకున్నాడు, మాధవ మనసులో జేబులో చిల్లర కోసం చేయి పెట్టి వెతుకుతూ— 'క్యూ' కొంచెం వేగం పుంజుకుంది. ఆ కుర్రవాడి ముఖంలో నిరాశా నిస్పృహలు కన్పించాయి మాధవకు.

"బాబూ!" కేక వేసాడు, మాధవ. వాడు దగ్గరకు వచ్చాడు.

"నీ పేరు" అడిగాడు.

"నా పేరు కిష్టయ్య బాబూ! దిక్కు లేనోడ్ని" వాడి కళ్ళలో జలపాతాలు జారడానికి సిద్ధంగా వున్నాయి.

"యిందా" అంటూ కొత్త రూపాయి బిళ్ళ తీసి వాడి చేతిలో వేసాడు జాలిగా. ఆ చేతులు చాలా లేతగా వున్నాయి. మురికిగా వున్నాయి. కొత్త రూపాయి కాసు వాడి మాసిన చేతిలో తళతళ మెరిసింది. ఆ మెరుపు వాడి వదనంలో ప్రతిబింబించింది. 'క్యూ'లో వాళ్ళందరూ మాధవను వింతగా చూసారు.

"బయల్దేరేడండీ దానకర్ణుడు. వీడి కొక్కడికే డబ్బు వున్నట్టు."

"ఆఁ బాగా... బ్లాక్ మనీ పుణది కాబోలు. యేం చేస్తాడు."

"కొంతమంది యిలా మందిలో ఫోజు కొట్టడం అలవాటు."

"యిలాంటి వాళ్ళే ఆంధ్రదేశంలో చిన్న గాళ్ళని రింకరేజ్ చేసి అభివృద్ధి చేస్తున్నారు."

మళ్ళా అవే కంఠస్వరాల గుసగుసల ప్వగ తాలు పాడుకుంటున్నాయి. ఆ కుర్రాడు కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మాధవకు దండం పెట్టి పరుగులాంటి నడకలో వెళ్ళిపోయాడు.

సినిమా చూస్తున్నంతసేపు మాధవకి

మహాదేవి గ్రూపు
పూర్తిగా బ్యాంకుచేత గ్యారంటీ చేయబడింది

ఎందుకు మీరు ఆలస్యం చేస్తారు?

త్వరపడండి!!

నిరపాయకరమైన పధకం ద్వారా భాగ్యవంతులు కండి!

నెలసరి రు. 20 లు వాయిదా పద్ధతిని మీ మొత్తం పెట్టుబడి రూ. 464 లు మాత్రమే!

*5–1–753, బ్యాంక్ స్ట్రీట్, కోటి, హైదరాబాదు, టెలిఫోన్ : 57406
*కోటవారి బిల్డింగ్, గాంధినగర్, ఓసెంటర్‌రోడ్, విజయవాడ. టెలిఫోన్: 72152
*46-22-5, పై అంతస్తు, స్టేషన్‌రోడ్, విశాఖపట్టణం - 530016
*1-6-51, మార్కెట్‌రోడ్, క్లాక్‌టవర్‌దగ్గర, జగిత్యాల పి ఒ, కరీంనగర్
*డా. సుభేదార్ క్లినిక్, గాంధీచౌక్, నిజామాబాద్
*1-6-5, శాస్త్రిరోడ్, కరీంనగర్
*5-4-51 ఇందిరారోడ్, నల్గొండ-508001
*3-8-27, షాబజార్, మెహబూబ్‌నగర్
*డి.నెం. 23-11-40, వేరెళ్ల బిల్డింగ్, ఏలూరు బజార్, గుంటూరు – 3
*18–177, రామ్‌నివాస్ బిల్డింగ్, స్టేషన్‌రోడ్, కర్నూలు
*8-24-151, కె. వి. పి. బిల్డింగ్, మెయిన్‌రోడ్, రాజమండ్రి
*పి.వి.ఎస్. మాన్షన్, శివపేరవ్‌వీధి, చిత్తూరు
*5-147/(డి) ట్రంక్‌రోడ్, కడప
*71, చంద్రలోక్ బిల్డింగ్, 111 సరోజినిదేవి రోడ్, సికింద్రాబాద్ – 500003
*కస్బాకేఫ్ ఎదురుగా, గ్రాండ్‌రోడ్, ఒంగోలు
*7-142, ప్రకాశ్‌రోడ్, అనంతపూర్
*15 - కె.వి.మునిసిపల్ బిల్డింగ్, ట్రంక్‌రోడ్, నెల్లూరు
*8-3-51, సుందర్‌టాకీస్‌రోడ్, సుందర్ భవన్, ఖమ్మం 507001
*గణేశ్‌భవన్, హన్మకొండ, చౌరస్తా, వరంగల్ -506011
*న్యూ భాస్కరరావు బిల్డింగ్, సుభాష్ రోడ్, కామారెడ్డి
*రామకృష్ణ థియేటర్ ఎదురుగా, టౌన్‌రోడ్, తెనాలి
*అశోక్‌టాకీస్ దగ్గర, పి ఒ నిర్మల్
*గాంధీచౌక్, ఎల్లారెడ్డి,
*కాలేజిరోడ్, కదిరి
*6-6 ఎ గాంధిరోడ్, ప్రొద్దుటూరు-516360
*రాజాబిల్డింగ్, 2వఅంతస్తు, మునిసిపల్‌బస్‌స్టాండ్ ఎదురుగా, శ్రీకాకుళం - 532001.
*490.2వఅంతస్తు, బండ్లవీధి, తిరుపతి.
*పి.ఆర్.రావుబిల్డింగ్, మెయిన్‌బజారు, కాకినాడ.
*మునిసిపల్ బిల్డింగ్, పై అంతస్తు, రూ.నెం.11, ఆదోని.
*అటరోయువిలాస్, మెయిన్‌రోడ్, మచిలీపట్నం - 5212001.

భారతదేశమంతటా బ్రాంచీలు యింకా ఎక్కువ వివరాలకు మీ సమీపంలోని ఏజెంటుకు లేక మా బ్రాంచికి వ్రాయండి సంప్రదించండి.

లేదా

గుజరాత్ సేవింగ్స్‌ను

సంప్రదించండి.

రీజనల్ ఆఫీసు : 5–1–753, బ్యాంకు స్ట్రీట్ కోఠి, తాజ్‌మహల్ హోటల్ ఎదుట, హైదరాబాద్ 500001. టెలిఫోన్ : 57406.

హెడ్‌ఆఫీసు: 518, కలబాదేవిరోడ్, బొంబే–400002.

టెలిఫోన్: 310605-310533 టెలిగ్రామ్ : గుజరాత్ యూనిట్

వధువుకావలెను

నాలుగు సంఖ్యలలో జీతం గల ప్రభుత్వ ఉద్యోగము, పెద్ద ఆస్తికల అందమైన క్షత్రియ యువకునకు డిగ్రీ కలిగిన 22 సం॥ మీరని అందమైన వధువు కావలెను ఫోటోతో పూర్తి వివరాలు వ్రాయండి.

RAJU, C/o AGARWAL,
3/24, East Patel Nagar,
NEW DELHI-110008.

1980 సినీ డైరీ

మీకు కావాలా? అయితే ఈ క్రింది అడ్రసుకు 2 రూ. లు మనియార్డరు చేయండి. వెంటనే పాతకొత్త నటీనటుల, దర్శకుల, రచయితల, సినీనిర్మాణ సంస్థల తాజా అడ్రసులు (ఫోను నంబరు తోసహా) గల 1980 సినీ డైరీ పంపబడును.

వై. కె. మూర్తి,
దాసరివారివీధి, విజయవాడ-2.

స్వయం ఉపాధి

ఫొటోగ్రఫీ మరియు స్క్రీన్ ప్రింటింగు పనులను పోస్టుద్వారా నేర్చుకొని సులభముగా పనిచేసి సంపాదించవచ్చును. అన్ని రహస్యములు ఇంగ్లీషు, హిందీ మరియు తమిళ భాషలలో నేర్పబడును. ప్రాస్పెక్టసుకొరకు వ్రాయండి :

KALAIMATHI NILAYAM (A.S.)
Nanjai Thalaiyur - 639204
TAMILNADU

అంబడిపూడి పుస్తకాలు

1. మీరు ఇంగ్లీషులోనే మాట్లాడండి 2. మేనర్స్ 3. మీరు హిందీలోనే మాట్లాడండి 4. లోకజ్ఞానం 5 ఆకాశ ప్రమాదాలు ఈ పుస్తకాలు చదివితే ఇంట్లోనే కూర్చుని తేలికగా ఇంగ్లీషు, హిందీ అక్షరం ముక్క రాకపోయినా మాట్లాడేయగలరు. ప్రపంచ విషయాలు తెలుస్తాయి. రు. 13/- మనిఆర్డరు ద్వారా పంపిన వారికి పంపుతాము. (V. P. పద్ధతి లేదు.) డబ్బు ముందుగా పంపాలి.

జలజ ప్రచురణలు,
విజయవాడ - 3.

ఎవరిదీ నేరం?

అడుక్కుంటున్న కుర్రాడు, వాడి భవిష్యత్తు యివే కళ్ళముందు నిలిచాయి. చివరకు వాడు యెలా తయారవుతాడు? యే దొంగగానో, బందిపోటుగానో, హంతకుడిగానో... యేమో...యేమో. యెలా తయారవుతాడో. దీనికి బాధ్యులు యెవరు? ఈ పసి వయస్సులో వాడి బ్రతుకును అలా తయారు చేసిందెవరు! వాడు ఆరోగ్యకరంగా బ్రతకాల్సిన పరిస్థితులు కల్పించటంలో సమాజం యెందుకు బాధ్యతల్ని విస్మరించి హేళన చేస్తోంది. దీనికి పరిష్కారం యేమిటి?

సినిమా కన్నా శరవేగంగా ఆలోచనల తరంగాలు అతని మస్తిష్కంలో పరిభ్రమించాయి.

భారమైన గుండెలతోనే సినిమా అవగానే లేచాడు. మధ్యాహ్నం యెండ నిప్పులు చెరుగుతోంది. ఆకలి గూడా వేస్తోంది. బ్రహ్మచారి మాధవకు ఒంటరి బ్రతుకు మీద చాలా కోపం వచ్చింది. కొయ్యల్లా వుండే హోటలు మెతుకులు తినాలి. అన్నం గూడా చల్లారిపోయి వుంటుంది. ఆకలి అతని నడకను తొందరచేసింది. అంత తొందరా, రోడ్డు పక్క లోయలో వున్న మర్రిచెట్టు దగ్గరకు వచ్చేసరికి ఆగిపోయాయి. ఆ మర్రిచెట్టు క్రింద చిన్న కొట్లాట జరుగుతోంది. నలుగురైదుగురు పిల్లలు కలిసి చితకబాదేస్తున్నారో కుర్రవాడిని.

మధ్యలో మాధవ వెళ్ళి కలుగజేసుకుని విడదీశాడు. వాళ్ళంతా మురికితో అసహ్యంగా వున్నారు. కొందరు జిడ్డోడుతూ దరిద్రదేవత కని పారేసి విసిరేసిన పిల్లల్లా వున్నారు. అందరి ముఖాల్లోను కోపం విపరీతంగా కన్పించుతోంది. వాళ్ళందరి మధ్య నొక కుర్రాడు ముడుచుకుపోయి కూర్చున్నాడు. వాడి చొక్కా పీలికలుగా చిరిగిపోయింది.

"యెందుకురా... అలా... వాడ్ని తన్నారు?" అడిగాడు మాధవ.

"మేమంతా బొమ్మా బొరుసా ఆడుకుంటున్నాం. వీడు డబ్బులు ఓడిపోయాడు; మాకు బాకీపడి పోయాడు. ప్రతిసారి వీడికి అలవాటయి పోయింది" అంటూ బెదురుతూ చెప్పాడో కుర్రవాడు, మధ్యన.

"అందుకని మీకన్నా చిన్నవాడ్ని చితకబాదుతారా?" కోపంగా అడిగాడు. వాళ్ళు బెదిరిపోయి చల్లగా జారుకున్నారు. వాడు మాత్రం వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నాడు.

"ఛీ! బాబూ! యేడవకు; యింకెప్పుడు వాళ్ళతో ఆడకు. యిందు యీ పావలా పెట్టి యేమైనా కొనుక్కో..." అంటూ భుజంమీద తట్టి యివ్వబోయాడు. తటాలున మాధవకు యేదో గుర్తుకు వచ్చింది. ఆ చొక్కా చిరిగిపోయిన పొట్టి చొక్కా యెక్కడో చూసినట్టుగా అనిపించింది. యేడుస్తున్న వాడి ముఖం పైకెత్తి చూశాడు... ఆశ్చర్యం. ఉదయం సినిమా దగ్గర అడుక్కున్న కిష్టయ్య; వాడి ముక్కు నుండి రక్తం వెచ్చగా కారుతోంది. ముఖానికి మన్నంటుకుంది.

"అరె! నువ్వెందాకా..." మాధవ సగం మాటల్లోనే అతని చేతిలో పావలా కాసు తీసుకొని కిష్టయ్య శరవేగంతో పరిగెట్టి రోడ్డు దాటి పోయాడు.

నవ్వుకున్నాడు మాధవ, భోజనానికి దారి తీస్తూ.

* * *

"ఈ ఆదివారం బాగా పాలన చేసినట్టున్నావ్, నీ గర్ల్ ఫ్రెండ్స్" అన్నాడు మోహన్ అప్పుడే బట్టలు మార్చుకుంటున్న మాధవను చూసి. రాత్రి తొమ్మిది గంటలు దాటింది. నవ్వేశాడు మాధవ. ఉదయం జరిగిన సంఘటన చెప్పాడు.

భూగర్భం నుండి విద్యుచ్ఛక్తి

భూమిలోగల వేడరాతి పలకాల పై చల్లని నీటిని ప్రవహింపచేసి, దీని ద్వారా విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేసే పద్ధతిని కనుగొన్నట్టుగా, జపాను అంతర్జాతీయ వాణిజ్య మంత్రిత్వ శాఖ ప్రకటించింది. ఈ విధానం అగ్నిపర్వతాలు ఎక్కువగా కల ప్రదేశాలలో చాలా సులభం. దీని ద్వారా డెబ్బై మిలియన్ కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేయవచ్చును. దీని ప్రదర్శనకు 1982 వ సంవత్సరంలో మెక్సికోలో ఒక "పెరిస్టియల్ హీట్ వెల్" నిర్మించనున్నారు.

ధర్మపథం ఆహారపు విలువ

— బులుసు వెంకట రమణయ్య

దేశంలో కరువు, కాటకాలు సంభవించి, ప్రజలు ఆహారానికి చాలా శ్రమలు పాలవుతూ వుండడం, ధరలు పెరిగి పోవడం వల్ల మధ్య తరగతి జనుల జీవనం ఆందోళనకరంగా ఉండడం మనం ఎరుగనిది కాదు. ఒకవైపు ఇలా వుంటే, మరొకవైపు శ్రీమంతులు వివాహాదుల్లోనూ, విందుల్లోనూ అనవసరంగా ఎంతో ఆహారం వ్యయం చేస్తున్నారు. ఆయా సందర్భాలలో కడుపునిండా తిండి ఉన్న వారికే ఆహ్వానాలు అందుతాయి. మర్యాద కోసం వారు ఆయా విందులకు హాజరయి సగం తిని, సగం పారవేస్తారు. ఎంత తింటారో, అంత కుప్పతొట్టిలో పడుతుంది. ఇలా ఆహారం వ్యర్థం కావడం— ఆహారపు విలువ తెలిసే వారికే బాధ కలిగిస్తుంది.

తిరువళ్ళువరు పేరు మీరు విని ఉంటారు. ఆయన ప్రతిభా ప్రతిపాదకమైన తిరుక్కురళ్‌ను రచించారు. వేమన చెప్పిన విధంగానే అది చిన్న చిన్న నీతులు తెలియజేస్తుంది. ఆయన వేమన వలె యోగి. నిరీహుడు. ఎవరయినా పిలిచి, అన్నం పెడితే తినేవాడు. లేకపోతే లేదు. అతడు తన్ను ఆహ్వానించే వారి యింటికి వెళ్ళేటప్పుడు ఒక చిన్న గిన్నెతో నీళ్ళూ, ఒక సూది తీసుకుని వెళ్ళేవాడట! ఇది అందరికీ ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించేది.

ఒకప్పుడొక గృహస్థు ఇతని కాతిథ్యం యిస్తూ, ఆ చిన్న పాత్రలో నీళ్ళూ, సూదీ తీసుకు రావడంలో ఉద్దేశ మేమిటని తిరువళ్ళువరును ప్రశ్నించాడు.

"నాకు మీరు పెట్టే ఆహారాన్ని తినేటప్పుడు అన్నపు మెతుకులు, కూర ముక్కలు ముప్పగునవి భోజన పాత్రం నుంచి కింద పడిపోవచ్చు. అలా పడిపోవడం సహజం. అప్పుడు నేను సూదితో వాటిని తీసి, పాత్రలో పడవేసి, నీటితో శుద్ధి చేసి, స్వీకరిస్తాను. ఆహార పదార్థాలలో ఏ మాత్రం వ్యర్థమయినా నాకు చాలా బాధగా ఉంటుంది" అని వళ్ళువరు సమాధాన మిచ్చారట!

ఆహారం యొక్క విలువ తెలిసినవారు ఎవ్వరూ ఏ స్వల్పం కూడా వ్యర్థం చేయరు. అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపమని మనవారంటారు. పరబ్రహ్మను ఎంత భక్తి గౌరవాలతో చూడాలో, అన్నాన్ని కూడా అంత శ్రద్ధతో గమనించాలి. కొందరు భోజనం చేశాక చూస్తే వారి విస్తళ్ళు చిందర వందరగా ఉన్న ఆహార వస్తువులతో ఉంటాయి. అలా తినే వారిని ఇతరులు ఏవగించుకుంటారు. ఆహార వస్తువులు వడ్డించడానికి ముందు విస్తరి ఎలా వుంటుందో, భోజనానంతరం కూడా ఆ రీతిగా ఉండాలని— అంటే— అంత నిర్మలంగా ఉండాలని అంటారు. ఆహారపు విలువ తెలిసినవారే ఆ రీతిగా భుజిస్తారు.

పదార్థాలు అలక్ష్యంగా పాడుచేయడం వల్లనూ, ఆహార పదార్థ శాఖవారి అశ్రద్ధ వల్లనూ మాత్రమే మనకు ఆహార వస్తువుల కొరత ఏర్పడుతుంది.

ఎవరిదీ నేరం?

"ఒరేయ్! నువ్వు పూర్వ జన్మలో శిబి చక్రవర్తో, బలిచక్రవర్తో, బుద్ధుడో, దానకర్ణుడో అయి వుండాలి. మనం యెంత ఉద్యోగాలు చేసి సంపాదించుకున్నా, దానానికి, ధర్మానికి అర్హత వున్నవాళ్ళకే వేయాలి. లేకపోతే..." మోహన్ ఈ డైలాగు మొదటిసారి కాదు.

"పోనీలేరా! యెవరి పాపం వాళ్ళది" అని సర్దడానికి ప్రయత్నించాడు మాధవ.

"అన్నట్లు చెప్పటం మరిచాను. రేపు పొద్దునే రైల్వే స్టేషనుకు వెళ్ళాలి. ఉదయం నీ చేత్తో కాఫీ త్రాగలి. పాల బూత్ దగ్గరకు వెళ్ళాలి. ట్రైన్ మిస్సవుతుంది రేపు డ్యూటీ నీది" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"ఓ! అలాగే!" అన్నాడు మాధవ హుషారుగా.

"అలాగే అంటే సరికాదు. నిన్ను పంపించటం అంటే నాకు భయం వేస్తోంది. రెండు లీటర్ల పాలకు బదులు యెన్ని తెస్తావో నీకే తెలియదు. అక్కడ మళ్ళా యే తలమాసినవాడో తయారవుతాడు, నీ దానధర్మాలు అందుకోవడానికి" అన్నాడు మోహన్ కొంచెం వేళాకోళంగా.

"ఈసారి అలాంటిదేదీ జరగదులే!" అని హామీ ఇచ్చాడు మాధవ.

ఒకసారి యేం జరిగిందంటే; వాళ్ళుండే ఆఫీషియల్ కాలనీ ఊరికి కొంచెందూరంగా వుంది. యింకా అక్కడ కాఫీ దేవాలయం ప్రారంభం కాలేదు. కనీసం వొక మైలు దూరం వెడితే గని కాఫీ దేవాలయం రాదు. అందువలన వాళ్ళకి యింట్లోనే కాఫీ తయారు చేసుకోక తప్పలేదు. తెల్లవారు ఝామున పాలబూత్ దగ్గరకు వెడితే గనీ పాలు దొరకవు. ఉదయం కాఫీ పోర్టుఫోలియో మోహన్‌దే. కానీ ఆ రోజుమాత్రం మోహన్‌కు ఇనస్పెక్షన్. తొందరగా వెళ్ళాల్సిన పని వుండటంవల్ల మాధవ పాల బూత్ దగ్గరకు వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. నిద్ర కళ్ళతోనే పాలు తీసుకుని తిరిగి వచ్చేసరికి అరగంట గడిచింది. పాలు టేబిలు మీద పెట్టేసి బాత్‌రూమ్‌లోకి దూరాడు మాధవ.

"యేరా పాలెక్కడయినా నిద్రకళ్ళతోనే వొంపేసావా? రెండు లీటర్లకో అర లీటరు పాలె తెచ్చావ్! లేక పాలమ్మాయి యివ్వలేదా?" అరుస్తున్నాడు మోహన్.

"లేదురా! అక్కడేం జరిగిందో. యెవరో వొక నడివయస్సు వ్యక్తి చాలా దీనంగా ముఖంపెట్టి అభిమానంతో అడుగుతున్నాడు.

"సార్ ట్రైన్‌లో వస్తున్నప్పుడు నా పర్సు యెవరో కొట్టేసారండి. మా వూరు చేరుకుందికి బస్సు టిక్కెట్టుకు డబ్బులేదు. దయవుంచి కొంచెం హెల్పు చెయ్యండి సార్!" అని దీనంగా అడుగుతుంటే కాదనలేక లీటరున్నర డబ్బు లాతనికిచ్చాను యేం చేస్తాం పాపం ఆపదలో వున్నాడు" అన్నాడు మాధవ.

"ఒరేయ్! వాడగారికి బస్సు మీద చేరుకోడురా! నువ్విచ్చిన డబ్బుతో వాడు

యీ సారా యీకాణంకా, చిట్స్ పేకక్కో, బ్రాకెట్టాటకో చేరుకుంటాడు. నిన్ను పంపడం నాదే బుద్ధి తక్కువ,'' అన్నాడు మోహన్ స్టౌ వెలిగిస్తూ.

పాత సంఘటన గుర్తుకు వస్తే చిన్నగా నవ్వుకుని నిద్రలోకి జారుకున్నాడు. తిరిగి లేచేసరికి యింకా మంచుతెర ప్రకృతిని విడవలేదు. నిద్రకళ్లతోనే తొందరగా లేచి పాలబూత్ వేపు పరిగెట్టాడు. యేమాత్రం ఆలస్యం జరిగినా పాలుండవు. అప్పటికే కొండచీటి చాంతాడులా వుందా 'క్యూ'. చివర్న నిలబడ్డాడు మాధవ. ఒక ఆర్తనాదం వినబడింది ముందున మాధవకు.

''యింకా తెల్లవారలేదు. యాచన ప్రారంభం అయిందండీ'' అంటున్నారెవరో ముందువాళ్ళు.

''దేశంలో అన్నిటికి ముహూర్తాలు, రాహుకాలాలు, వర్జ్యాలు, ఆర్థములు వున్నాయండీ. కానీ అడుక్కోవటానికి మాత్రం.. కాలనియమం యే ధర్మ శాస్త్రంలోనూ, యే కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లోనూ మనవాళ్లు రాయలేదండి...'' క్యూలో అంతటా నవ్వులు.

''అయ్యా! దొరా! ధర్మంగల బాబూ! మా కుర్రోడు నిన్నట్నుంచీ మూసిన కన్ను తెరవలేదండి. యిస జ్వరమండీ. డాటరు బాబు మందు వేయమన్నాడండీ. బాబూ ధర్మం సేసి కుర్రోడ్ని బతికించండి. మీకు పుణ్య ముంటుంది'' అంటూ చేతిలో ఒక చీటీ సూపిస్తోంది, హృదయవిదారకంగా దుఃఖిస్తూ. ఆ చీటీని యెవ్వరూ చూడటం లేదు. ఒకరు కసురుకుంటూ వుంటే ఇంకొకరు, యువతల తలను అవతలవేపు తిప్పుతున్నారు.

''బాబూ ధర్మం చేయండి. నా కుర్రోడి పేణాలు మీ చేతిలో వున్నాయయ్యా. తలా మీకు తోచిన సిల్లర దానం సెయ్యండయ్యా. మీరిచ్చిన డబ్బుతో యీ సిటీలో మందు కొంటానయ్యా. మీ కాళ్లకు మొక్కుతానయ్యా! నాబిడ్డడ్ని బతికించు కుంటానయ్యా'' దీనంగా యేడుస్తోంది. ఆమె చేతిలో చిల్లర డబ్బులు ఆ మంచులో మసక మసకగా కన్పిస్తున్నాయి. అప్రయత్నంగానే మాధవ జేబులోకి చెయ్యి వెళ్లింది. అయితే అక్కడే ఆగిపోయింది. గతరోజు వుదయం తను దానం చేసిన

శాంతి నోబెల్ బహుమతి
పొందిన మదర్ థెరెసా

కిష్టయ్యా! వాడి యేడుపు... బొమ్మ బొరుసూ ఆట, మోహన్ చెప్పిసోడుష్టలూ జ్ఞాపకం... వచ్చాయి. అతని జాలి, ఆ సరిహద్దుల్ని దాటలేక పోయింది.

''యమగోల సినిమా తీసారుగానీ సినిమా వాళ్లు బిచ్చగాళ్లగోల అని తీస్తే బాగుండేది.'' యెవరో నవ్వారు, ఆ జోకుకు మంచుతెరల మధ్య.

''యేమిటమ్మా! యింకా తెల్లవారలేదు: నీ గోల... వెళ్ళు... వెళ్ళు...'' యింకో ఆసామీ కసురుకున్నాడు. ఆమె యింకొకరి దగ్గర చేయి చాపింది.

''వెళ్లవమ్మా బుద్ధిలేదు ... వెళతావా పోలీసుల్ని పిలవమంటావా ?'' అని బెదిరించాడు మాధవ ముందునున్న వ్యక్తి.

ఆమె అందరి వంక వెర్రి చూపులు చూస్తూ కళ్ళు వొత్తుకుంటూ, వెళ్ళిపోయింది. మాధవ భారంగా నిట్టూర్చి పాలు తీసుకుని వచ్చేసాడు.

ఉదయం పది దాటిపోయింది. మాధవ ఆదరా బాదరాగా హోటల్లో భోజనం చేసి బయల్దేరాడు. అప్రయత్నంగానే మర్రిచెట్టు వంక చూసాడు. అక్కడే బస్సు స్టాపు. బస్సెక్కి ఆఫీసు కెళ్ళాలి. మర్రి చెట్టు దగ్గర జనం గుమిగూడి వున్నారు. మాధవ కాళ్ళు అటువేపు దారి తీసాయి. ఆ జనాన్ని కొంచెం తప్పించుకొని దారి చేసుకొని చూసాడు.

''బాబూ! లేవరా!... నన్ను...ఒంటరి దాన్ని చేసి వెళ్ళిపోయావా ? బాబూ...'' అంటూ ఆ శవం మీదపడి బోరున విలపిస్తోంది. తైల సంస్కారం లేని ఆమె ముంగురులు ఆ శవం ముఖాన్ని ఆక్రమించేసాయి. ఆ కంఠస్వరం గుర్తుపట్టాడు మాధవ. ఆమె యెవరో కాదు, తెల్లవారు ఝామున పాలబూత్ దగ్గర అడుక్కోవడానికి వచ్చిన స్త్రీ. యెవరోదారుస్తారామెను. యెలా సానుభూతి యెవరి నుండ లభిస్తుంది ఆ క్షత దుఃఖిత మాతృహృదయానికి...?

మాధవకు కాళ్ళు నిలవటంలేదు. అక్కడ నిలబడలేక పోతున్నాడు. ఉదయం వొక పదిపైసలు వేసివుంటే మిగిలిన జనంలో కొంతమంది అయినా ధర్మం వేసి వుండేవారేమో! 'భగవాన్ యెంతపని చేసావు' అనుకున్నాడతను. ఆమె కళ్ళలో కన్నీరు అయిపోయిందేమో, వొకసారి తల యెత్తింది. ఆమె కంటినిండా చారికలు కన్పిస్తున్నాయి. పీలగా గాలివేస్తే యెగిరి పోయేటట్టుగా చిరిగిన గుడ్డలతో మాసిన చీరతో వుందామె అచేతనంగా.

అప్రయత్నంగానే శవం వేపు చూసాడు మాధవ.

అంతే! యెవరో బలంకొద్ది చేతిలో రాయి తల మీదకు గురిచూసి విసిరినట్లయింది. అతని తల గిర్రున తిరిగింది. ఆ చనిపోయిన కుర్రవాడు కిష్టయ్య!

బస్సులో కూర్చున్న మాధవకు స్పీడుగా పోతున్న బస్సు చక్రాలతో పాటు 'యెవరిదీ నేరం...యెవరిదీ నేరం...?' అన్న ప్రశ్నలు అతని మనస్సులోని మానవత్వాన్ని నిలదీసి అడుగుతున్నట్లుగా గమ్యస్థానం చేరుకోవాల్సిన బస్సు భూమిని చీల్చుకొని, భూగర్భంలోకి చొచ్చుకు పోతున్నట్లుగా అనిపించింది మాధవకు.

త్వరలో
స్వయంవరం
సీరియల్